63ste Jaargang No. 5107 DAGBLAD Zaterdag 10 Mei 1947

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgever en Administratie: ... steeg 29, telefoon 1550; Postbus 80 Willemstad N.W.I. Voor Aruba: I. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Forse politiek in Franrijk

Het voorstel der Communisten om een parlementaire commissie naar Madagaskar te zenden wordt verworpen

FRANSE POLITIEK.

Uit Parijs wordt meegedeeld, dat de kamers het voorstel van de communisten om een parlementaire commissie naar Madagascar te sturen hebben verworpen. De communisten zelf onthielden zich van stemming.

Intussen heeft Ramadier zijn cabinet weer aangevuld en voor de opengevallen plaatsten drie socialisten en twee leden van de M.R.P. benoemd.

Er zijn nu 12 socialisten van dit cabinet lid, daarnaast zes leden van de M.R.P. en vijf leden van de linker vleugel, bovendien nog twee onafhankelijken. Vóór dat de kamer ging stemmen over de motie van de communisten, om een parlementaire commissie naar Madagascar te sturen, kwam de Minister van Koloniën Marius Moutet voor de kamer. Madagascar zelf heeft een vertegenwoordiging van drie leden in de kamer, om een verklaring af te leggen, hij vertelde, dat de opstand aan honderd Europeanen het leven heeft gekost en dat er nog dertig vermist zijn. De opstand stond onder leiding van een bureau van de zgn. Malgache partij. Een van de afgevaardigden Joseph Rasera zal minister van buitenlandse zaken zijn in het nieuwe kabinet van de regering voor een onafhankelijk Madagascar, hij stond er op dat de kamer de drie leden van Madagascar van hun parlementaire immuniteit ontslagen zou verklaren achten. (Parijs, (AP) 10.5).

STAKINGEN.

De staking in de stad Bilbao sloeg nu volgens berichten uit Parijs ook over naar de provincie van Guipuzcoa. Dit bericht klopt niet met de mededeling van regeringsweege als zou de staking geeindigd zijn. (Parijs, (AP) 10.5).

BELANGSTELLING DER VERENIGDE STATEN.

Een woordvoerder van het Departement van Buitenlandse Zaken der Verenigde Staten heeft verklaard, dat de Noordamerikaanse regering haar ambassadeur in Den Haag en de consul-generaal in Batavia de opdracht heeft gegeven aan de Nederlandse autoriteiten mede te delen, dat de Verenigde Staten levendig belang stellen in het van kracht worden van de overeenkomst van Linggadjati. De Verenigde Staten verlangen, dat de handel met de Indische Archipel wordt hervat en dat volgens artikel 14 van de overeenkomst van Linggadjati de buitenlandse eigendommen aan de rechtmatige eigenaren worden gerestitueerd (Aneta, 9.5).

DAN MAAR WEER WERKEN.

De arbeiders van de Renault auto-fabrieken, die in staking waren gegaan en die door hun staking aanleiding waren tot een ministeriele crisis die de communisten hun zetels in het kabinet heeft gekost, zijn dan na een stemming maar weer besloten te gaan werken. Maandag beginnen ze weer.

De uitslag van de stemming was aldus, 12075 vóór en 6366 tegen. (Parijs, (AP) 9.5)

JONKHEER DE GEER.

In Amsterdam nam het proces tegen Jonkheer de Geer oud minister president van de regering in Londen, een aanvang. Hem wordt ten laste gelegd samenwerking met den vijand door zijn terugkeer naar Nederland in 1941. (Amsterdam, (AP) 9.5).

Jonkheer de Geer verklaarde dat hij als privé-burger naar Nederland is teruggekeerd en meende dat hem hieromtrent geen verwijt kon treffen. Hij ging om zijn vrouw die zoek was op te zoeken. (Amsterdam, (AP) 9.5).

GEEN AMNESTIE.

Uit diplomatieke bronnen wordt vernomen, dat Amerika geen amnestie heeft aangevraagd voor de troepen die lid waren van de geurrilla-bende in Griekenland.

VEILIGHEIDSRAAD.

De Commissie van de Veiligheidsraad uitgezonden om een onderzoek in te stellen aan de Griekse grens, zal in de maand Juni te New York terug keren. De commissie zal met grote meerderheid adviseren om een permanente commissie in te stellen in dit gebied. Deze berichten werden bekend gemaakt van Noordamerikaanse zijde en de commissie schijnt van oordeel dat Griekenland zowel als Joegoslavië, Bulgarije en Albanië, schuld treffen inzake de grens-incidenten. De commissie zal een schriftelijk rapport uitbrengen. (New York, (AP) 9.5).

EEN NIEUW SOORT STAKING: „GOEDE SPORT ONDER GOEDE LEIDING?"

In Parijs zijn de eigenaars van de paarden niet genegen wedstrijden te houden, indien de regering niet zou willen toestaan, dat er niet meer als 400 millioen franc aan prijzen mag worden uitgeloofd. (Parijs, (AP) 9.5).

EEN HOLLANDSE AFGEVAARDIGDE.

De immigratie naar Palestina werd voor de internationale vergadering van het immigratie-comité te Lausana in Zwitserland, uitvoerig besproken door de Nederlandse afgevaardigde, Mevrouw Hilda Verwey Jonker. Zij gaf te kennen, dat het probleem een politieke kleur gekregen heeft en daarom niet kon worden opgelost door deze organisatie. Wij moeten realistisch zijn, zeide zij", en onze ogen niet sluiten voor de problemen (Lausana, (AP)

RATIFICATIE AANGENOMEN.

Washington meldt, dat het comité voor buitenlandse zaken van de senaat, met algemene stemming heeft aangenomen om de vrede's verdragen met Italië, Bulgarije, Hongarije en Roemenië te ratificeren. Voorzitter Vandenberg maakte het besluit bekend nadat men lang had gediscussieerd. Truman had haast achter dez ratificering gezet. Er is 2/3 van het aantal stemmen nodig om een voorstel hier aan te nemen. Men had critiek op het vrede's verdrag met Italië, daar volgens sommige leden, Italië teveel ontwapend was en zodoende open lag voor communistische infiltratie, die Truman juist in Griekenland en Turkije wil voorkomen. De senatoren die deze critiek hadden, hebben hun actie tegen dit vrede's verdrag uitgesteld (Washington, (AP) 9.5)

LAATSTE NIEUWS.

Rusland heeft voorgesteld om de mogelijkheid van een onafhankelijkheid voor Palestina open te stellen en dan binnen zes maanden.

De onderzoekingscommissie moet in het voorstel van Rusland ook de opdracht krijgen om te zien of het mogelijk is, om zonder uitstel de onafhankelijkheid aan dit land te schenken.

Het cabinet Ramadier besloot tot opheffing van de Malgache-partij op Madagascar.

Ramadier zal meel vragen in Argentinië en Amerika om de broodprijs niet te veel te laten stijgen.

Er was een staking in de oliebedrijven in Buenos Aires, doch de arbeiders besloten weer aan het werk te gaan nadat Peron hun meer loon beloofde.

Radio-Moskou meldt, dat Rusland genegen is om de vertegenwoordigers van Korea te horen om te komen tot een voorlopige regering.

Churchill kreeg de eremedaille van Frankrijk uit handen van Ramadier. Hij werd luide toegejuicht ((AP) 10.5).

De nieuwe Koning en Koningin van Denemarken.

BLIJ BERICHT VOOR BONAIRE.

Gisteren nam Mgr. P. I. Verriet het besluit om op Bonaire op de Playa een nieuwe kerk te bouwen. De kerk zal op dezelfde plaats opgetrokken worden als waar nu het oude kerkgebouw staat.

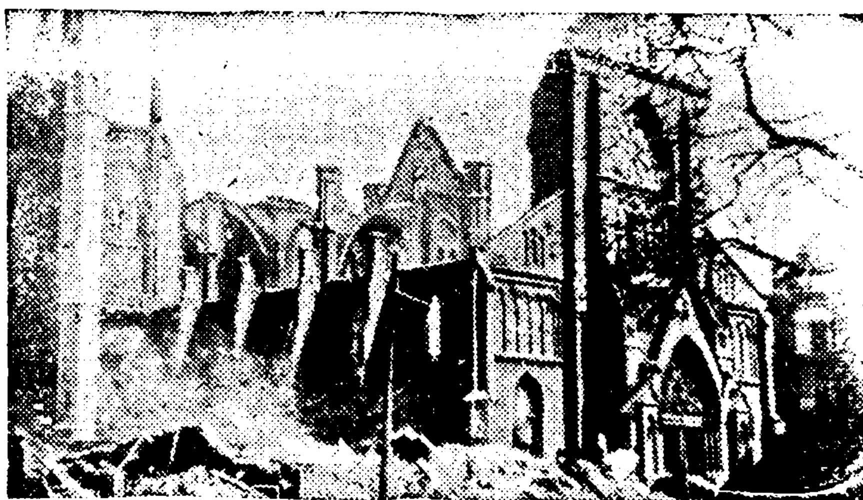
De nieuwe kerk is ontworpen door de architect van het Vicariaat de heer Guido O. Vetter en zal worden uitgevoerd door de Heer A. W. A. Lendering te Santa Rosa.

Jaren lang reeds hebben de Bonairianen, om een nieuwe kerk gevraagd en we twijfelen er daarom ook niet aan of de klok is geluid op Bonaire, toen dit bericht bekend werd.

VENEZUELA.

Petroleumproductie.

Het Ministerie van Landbouw, Handel en Nijverheid bericht, dat de petroleumproductie in 1946 meer dan het dubbele van die in 1938 bedroeg. De gelden, die door de natie werden geind, worden voor hetzelfde jaar op 500 millioen Bolivars geschat.

10 MEI.

het nieuws van vandaag

De tiende Mei is in het snoer der dagen, een dag die men niet meer kan vergeten; een dag waarop het nieuws van vandaag geen volle aandacht trekt, doch waarop er teruggekeken wordt naar die tiende Mei nu reeds zeven jaar geleden. In de nieuws-telegrammen van vandaag is het opvallend te zien, hoe er in Frankrijk een krachtige politiek wordt voorgestaan. Eerst werden de communisten uit het cabinet gezet en nu wordt hun voorstel, om een parlementaire commissie naar het eiland Madagascar te zenden, afgestemd. Men is niet bang meer voor hen en het lijkt wel of de communisten ook bij de arbeiders aan invloed inboeten. Want wat gebeurt er? De arbeiders op de Renault autofabrieken zullen Maandag maar weer aan het werk gaan. Dit alles heeft Rusland te danken aan de vijandige houding op de conferentie van Moskou.

Ook op koloniaal gebied neemt Frankrijk een aparte houding aan. Het is op zich voor ons altijd nog een vreemd verschijnsel, dat Frankrijk daar in Indo-China „gewapenderhand de vrede ging brengen", om eens de gewraakte terminologie te gebruiken, doch ook gisteren nog wist de Minister van Koloniën Moutet de kamer nog te bewegen tot de zg. sterke politiek. Het ging hier over het eiland Madagascar.

Tijdens de oorlog was het eerste teken, dat de geallieerden zich herstelden, de bezetting van Madagascar. Wie herinnert het zich nog? Plotseling verscheen er toen een bericht over de bezetting van dat grote eiland (het vierde in grootte onder alle eilanden op de wereld).

In Lake Success gaat het maar heel langzaam, doch de afgelopen week is een week van succes geweest, het is, zeggen de kranten in Amerika, te danken aan den voorzitter Aranha, en wel aan zijn persoonlijk initiatief. Het schijnt dat we hier te doen hebben met een politicus van formaat. In de bioscoop kon u gisteravond zien, hoe de leden hartelijk klapten toen hij de zaal binnen kwam, om te presideren. Hij is een man van invloed en men zegt, dat zijn optreden in deze Palestina-quaestie een boycot van de kant van de Arabieren heeft voorkomen. Hij wint nog wel eens de Nobelprijs!

De Verenigde Staten en Engeland zullen het goed vinden, dat er wat andere figuren zijn. Zo zullen ze met genoegen deze week de Argentijn Arce bezig gehoord hebben tegen Gromyko, die zijn voorstel „niet goed doordacht had".

Rusland is nog zoekende in de Palestina-politiek en het komt té duidelijk naar voren, dat de heren willen vissen in troebel water, doch dat maakt hen niet sympathiek en is voor hun „goede naam" in de wereld gevaarlijk.

Noord-Amerika blijkt interesse te hebben voor onze Indië-politiek en mijnheer Walter Foot in Batavia (vroeger op Curaçao in de Cero Bonito op de Pietermaaiweg, nummer 160), is gewaarschuwd goed uit te kijken, hoe het gaat in Indië. De Noordamerikanen willen waar voor hun geld hebben en zien wat er gebeurt met de ondernemingen waar ze vroeger hun kapitaal in gestoken hebben.

Palestina Conferentie

Veel lof voor het optreden van voorzitter Aranha

VOORZITTER ARANHA.

Uit kringen van de Braziliaanse delegatie bij de Verenigde Landen vernemen wij, dat Aranha van plan is na afloop van deze speciale Palestina vergadering naar Brazilië terug te keren. Momenteel is hij kern gezond en geheel hersteld van de longontsteking die hij onlangs had. In Brazilië sprak men over zijn aftreden, maar dat waren loze geruchten. De „New York Times" van gisteren vroeg de speciale aandacht voor de manier waarop voorzitter Aranha trachtte te voorkomen dat de Aabieren het werk van de Verenigde Landen gingen boycotten en „Times" weet te verklappen dat de uitnodiging van het Hoger Comité van de Arabieren een persoonlijke initiatief was van Aranha en dat dit voorstel veel bijval vond bij talrijke Latijns-Amerikaanse Diplomatieke vertegenwoordigers, daar zij willen laten zien, dat zij groot vertrouwen in hem hebben. Het voorstel vond steun bij Engeland en Amerika, maar het was toch de persoonlijke invloed van Aranha die de doorslag gaf. Men prijst zijn handigheid inzake het oplossen van intricate parlementaire verwikkelingen.

PALESTINA CONFERENTIE.

De vergadering van heden ving om vier aan en Rusland vroeg om de onderzoekingscommissie te van de Verenigde Landen ook de opdracht te geven de mandaatopdracht te bestuderen die Engeland gekregen heeft en om te zien of het mogelijk is om die opdracht terug te nemen. Rusland wil zien of dit mogelijk is zonder uitstel en of dit dan onmiddellijk kan voorgelegd worden aan een commissie van elf naties. Rusland moet dit voorstel hebben gedaan in een geheime zitting. Andre Gromyko viel het voorstel van El Salvador aan, dat had voorgesteld om op het geschikte moment aan Palestina maar de onafhankelijkheid te geven. Rusland verzocht hier te lezen „zonder uitstel." De voorzitter, de Canadees Pearson, verklaarde dat dit amendement van Gromyko het voorstel radicaal wijzigt. (Lake Success (AP) 9.5)

ARABIEREN EN ENGELSEN

De vlag van Engeland is op dit fort na 100 jaar vervangen door de vlag der Egyptenaren.

Bonaire

De politiek van een Klein Eiland

Er is veel poëtisch en er is veel liefs van Bonaire gezegd door dichters, schrijvers, touristen, reizigers van een paar uur doch daar kan men op Bonaire niet van leven. Bonaire moet onze aandacht hebben.

In de Staten hoort men nogal tamelijk veel over Bonaire. Vroeger sprak het statenlid **De Jongh** over Bonaire en hij deed het zakelijk. Nu spreekt de heer **Gerharts** over Bonaire en hij doet het erg persoonlijk. Een persoonlijke stijl kan soms meer cachet aan de zaak geven, doch ook wel eens hinderlijk zijn en is de plechtige omgeving van een Statenzaal onwaardig.

In het voorlopig verslag komt Bonaire natuurlijk ook ter sprake. Er is veel klein-politiek, en ook is weer de boven reeds gesignaleerde persoonlijke toon, die we niet altijd kunnen appreciëren.

Bonaire heeft het niet zover kunnen brengen dat het in de algemene beschouwingen op de begroting van 1948 enige bespreking zou krijgen, waaruit men reeds mag concluderen, dat er geen algemene politieke lijn ten opzichte van Bonaire aanwezig is bij dit huidig college.

De Staten zelf zeggen, dat hun vragen soms „kinderachtig" zijn, doch ze geven het Gouvernement hiervan de schuld, daar ze niet alles zien toegelicht, ofschoon ze in veel gevallen als Statenlid natuurlijk toch op de hoogte moesten zijn. De brandspuit (u weet wel) verwachten de heren nog in 1947.

Voor den secretaris van de Voogdijraad op Bonaire wordt 300 gulden aangevraagd. Deze vergoeding van een 300 gulden, wel te weten per jaar, lijkt niet onverantwoord. Verder gaat het over personeelbezetting.

Een lid weet, dat de verlichting duurder zal kosten dan op de begroting staat aangegeven. Hij vraagt de post te verhogen; het zou hem zelf moeilijkheden geven in de zaak.

Een algemener punt is dat men zuigelingenzorg vraagt voor Bonaire. Ook wordt er een duizend gulden meer gevraagd voor hygiënisch toezicht. De post moet een besteller er bij krijgen, en een hulptelegrafist is wel voldoende, nu na de oorlog er toch minder werk op Bonaire is.

Er wordt nog eens gevraagd om verbetering van de telefoon. De „Evelyn-affaire" is aanleiding om controle te verzoeken. Het piertje op Bonaire komt ook ter sprake en men wil een pier in de vorm van de Letter L. We hebben reeds gevraagd dit eerst maar eens aan ter zake kundigen in overweging te geven, voordat daartoe wordt overgegaan. Dat de pier meer ligruimte moet hebben, weet ieder. Het lossen en laden gaat soms moeilijk; de boten moeten soms stukje voor stukje opschuiven.

Een lid wil de weg naar Rincón in 1948 verhard hebben en wil daarom het crediet voor die weg verhogen tot 60.000 gulden.

Er is niet veel poëzie in deze politiek.

Men gaat niet door op de verklaring van heer Kruls, die bewees, dat Bonaire geen watervoorzieningsprobleem kent, en die verzocht, om de mogelijkheden van distributie onder ogen te nemen. Als men iets zou willen doen voor Bonaire, dan moest daar een credietje voor gevraagd worden. We weten niet hoever, dat de waterverkoop van particulieren in de war zou brengen, doch hier is zijn werk van een expert waar men zich op baseren kan.

Er is geen opmerking op sociale toestanden, als een verkapte vorm van verplichte winkelnering, daar men loon uitgekeerd krijgt op bonnen, iets wat in de eerste sociale wetgeving al verboden werd.

Er is geen concreet voorstel over tourisme.

Niets over de hulp aan de zoutindustrie, om Bonaire een zelfstandige zoutindustrie te geven. Niets over een mogelijkheid om vis op Bonaire gevangen des morgens naar de markt op Curaçao te brengen.

Er is te weinig muziek in dit soort politiek. Dit is ten hoogste gemeenteraad-politiek van een klein eiland, doch zonder verder perspectief.

CURAÇAO

REGERINGS-VOORLICHTINGS-DIENST.

De regeringsvoorlichtingsdienst publiceert wekelijks overzichten van de buitenlandse pers. Het pleit voor de objectiviteit van de dienst, dat men ook niet aarzelde de stukken van Winters over de regeringsvoorlichtingsdienst te publiceren, te meer daar in deze stukken de heer Van Velzen chef van de persdienst voor Overzeese Gebiedsdelen het moet ontgelden. We krijgen toch wel de indruk, dat men een beetje lacht, vooral als het gaat over het dreigement van Winters, dat hij wel eens de stukken zal publiceren.

HOEVEEL PONDEN IN ONS SURPLUS?

Aan de mensen van het vak is het natuurlijk wel duidelijk, dat ons ponden surplus niet 35 millioen, doch drie en half millioen is. Wat een nul toch kan doen!

OLIE OVER DE VOETGANGERS.

In het tweede deel van de Curaçaose verslagen staat een statistiek over de windsterkte op Curaçao, daarin kunt u lezen dat het in de Mei flink hard kan waaien op Curaçao, zo hard, dat als u over de brug komt, het mogelijk is dat u aan de voet van de brug ineens een bad krijgt, maar dan een bad met oliewater. Een dame werd ineens van top tot teen volgespoten.

Opgepast dus, want we willen **„geen nieuwe brug, wel een nieuwe stad."**

K.S.C.

Schoolwedstrijden: St. Thomas College — St. Willibrordus College 2—2 (na loting door het St. Willibrordus College gewonnen.)

Programma, 11 Mei 10 uur Neptunus — Republiek; 4 uur Tropiaals — Stormvogels.

Volgorde der wedstrijden van de Schoolcompetitie:

Vrijdag 2 Mei: Groot Kwartier — Wishi.

Vrijdag 9 Mei: St. Willibrord-college — St. Thomascollege.

Dinsdag 13 Mei: St. Albertuscollege — Scherpenheuvel.

Vrijdag 16 Mei: Salinja — St. Vincentiusschool.

OLIE-NIEUWS.

Voor de mensen van de Isla.

Expansiepolitiek Koninklijke.

De berichten over expansieplannen van de Koninklijke-Shell, waarbij in Engeland een aantal bedrijven zullen worden opgericht voor de bereiding van verschillende chemische producten uit petroleum, deden de belangstelling voor aandelen Koninklijke Olie toenemen. Men vermoedde, dat ter financiering van deze expansiepolitiek de maatschappij wel met een nieuwe emissie aan de markt zou komen.

Volgens berichten in Engelse bladen zou het concern deze uitbreidingsplannen echter met eigen middelen kunnen financieren, zodat een emissie van aandelen hiervoor niet noodzakelijk zou zijn.

(H.B.U.)

FRANKRIJK.

Invoer van aardolieproducten.

Gedurende de maand Februari is de import van aardolieproducten in Frankrijk gestegen tot 589.691 ton tegen 456.114 ton in Januari. Van eerstgenoemd cijfer bestaat 323.127 ton uit ruwe aardolie, 124.462 ton uit benzine, 77.519 ton uit stookolie, 29.516 ton uit gasolie en 23.876 ton uit smeerolie.

Tankvloot.

De Franse tankvloot, die momenteel een derde van de Franse benzine-invoer (500.000 ton) vervoert, zal eind 1948 omstreeks 430.000 ton kunnen vervoeren. In Frankrijk zijn vijf tankschepen van in totaal 92.500 ton in aanbouw, in Denemarken vier schepen met een totale inhoud van 63.900 ton. Bovendien zal nog een schip van de Verenigde Staten worden overgenomen.

De Franse tankvloot, welke op het ogenblik ongeveer een derde van de Franse maandelijkse olie-importen vervoert, zal tegen het einde van 1948 in staat zijn 430.000 ton te vervoeren. De Franse olie-importen bedragen op het ogenblik 500.000 ton per maand.

In Frankrijk worden thans vijf tankschepen gebouwd, in Denemarken vier, terwijl er één in de Verenigde Staten zal worden gekocht.

(A.N.P.-Aneta).

PRODUCTIE VAN OLIE-STOOKINRICHTINGEN.

Volgens een overzicht van het Departement van Handel werd in 1946 met een aantal van 580.526 stuks de hoogste productie van oliestookinrichtingen in de geschiedenis bereikt. Men voorspelt dat in 1950 4.000.000 stuks in gebruik zullen zijn.

OLIEPRODUCTIE OP BORNEO.

De olieproductie van Sanga neemt voortdurend toe. Naar Balikpapan is in de maanden September, October en November 1946 respectievelijk opgepompt 5.70z, 6.000 en 11.000 m^3 ruwe olie. In Tarakan is ruim 22.000 ton olie gewonnen.

OLIERESERVES.

De oliereserves, waarvan de aanwezigheid met zekerheid is vastgesteld, waarover Roemenië beschikt, beslaan een oppervlakte van bijna 9.500 ha. en bedragen ongeveer 95 millioen ton. Aan deze reserves kan men dan nog de voorraden toevoegen, welke zich vermoedelijk nog in de bodem bevinden, welke ongeveer 100 millioen ton bedragen, gelegen in het gebied van Walachije en Moldavië en verspreid liggen over een oppervlakte van 200.000 ha.

A.N.P.-Aneta.

INTERNATIONAAL

Productie van petroleum in 1946.

Hieronder volgt een overzicht van de hoeveelheid petroleum, die in de verschillende landen in 1944, 1945 en 1946 geproduceerd werd (in duizenden vaten):

Noord-Amerika: Verenigde Staten in 1944: 1.678.000; in 1945: 1.712.000; in 1946 1.732.000.

Canada in 1944: 10.000; in 1945: 8000; in 1946: 7500.

Mexico in 1944: 38.000; in 1945: 41.500; in 1946: 42.500.

Trinidad in 1944: 22.000; in 1945: 21.000; in 1946: 21.000.

Totaal in 1944: 1.748.000; in 1945: 1.782.500; in 1946: 1.803.000.

Zuid-Amerika: Argentinië in 1944: 24.500; in 1945: 23.500; in 1946: 23.000.

Colombia in 1944: 22.500; in 1945: 23.000; in 1946: 23.500.

Peru in 1944: 15.000; in 1945: 14.000; in 1946: 14.500.

Venezuela in 1944: 267.000; in 1945: 323.500; in 1946: 338.500.

Andere Staten in 1944: 3.500; in 1945: 3000; in 1946: 4500.

Totaal in 1944: 332.500; in 1945: 387.000; in 1946: 454.000.

Europa: Hongarije en Oostenrijk vallen onder „andere landen" in 1946 7500 5000.

Roemenië in 1944: 26.000; in 1945: 34.000; in 1946: 29.750.

Sovjet-Unie in 1944: 175.000; in 1945: 185.000; in 1946: 195.000.

Andere landen in 1944: 27.500; in 1945: 16.000; in 1946: 6.250.

Totaal in 1944: 228.500; in 1945: 235.000; in 1946: 243.500.

De bedragen voor de Sovjet-Unie komen niet uit officiële bron maar zijn door experts medegedeeld.

(Econ. Voorl.)

INVOER VAN NEDERLAND UIT CURAÇAO.

Gewicht: 1.232.502 ton; **Geschatte waarde** 72.293; **Waarde in % van het totaal** 3,4%.

(Commentaar).

Duitsers in doorgangskamp

Schrikbarende toestanden.

Onopgelost probleem.

Te Nijmegen, vlak bij de Landstichting, ligt het kamp „Mariënbosch" oud-demobilisatiekamp van het Canadese leger, sinds vorig jaar Augustus ingericht door de Rijksvreemdelingenpolitie als doorgangskamp van in Nederland wonende Duitsers, die over de grens zullen worden gezet. In de negen maanden echter, dat dit kamp bestaat, is het aantal inwoners gegroeid tot ruim 800, terwijl er practisch geen worden afgevoerd, omdat de Engelse autoriteiten de Duitsers niet willen toelaten. Intussen zet de politie de aanhoudingen voort.

In Augustus van het vorige jaar is de arrestatie op grote schaal van in Nederland wonende Duitsers begonnen, waarbij de politie over grote vrijheden beschikte. In Nederland leven ongeveer 24.000 Duitsers. Hiervan zouden er ongeveer 17.000 uitgewezen worden. Het aantal van hen waarvan men aanneemt, dat zij zich loyaal gedragen hebben en dusdanig met ons volk vergroeid zijn dat zij hier mogen blijven, wordt dus op 7000 geschat. Van de eerste 800 gearresteerden, die thans in het kamp bij Nijmegen verblijven, werd beweerd, dat zij de zwaarste Nazies waren.

In feite geschiedde de aanhouding zeer willekeurig. Velen van hen zijn reeds 10 tot 20 jaar in Nederland; zij zijn gearresteerd op min of meer losse beschuldigingen en hebben geen recht van verdediging, tenzij derden zich met hun zaak bemoeien. Onder hen zijn mijnwerkers en ambachtslieden. Er zijn Rijksduitsers bij, die in krijgsdienst geweest zijn, sommigen hebben reeds vastgezeten en dragen het ontslagbewijs in hun zak. Er zijn deserteurs uit het leger bij, er zijn er zelfs, die gewerkt hebben voor de illegaliteit.

Opmerkelijk, dat zij allen gewone lieden zijn. Geen van hen heeft een belangrijke functie gehad. Wat zij aan bezittingen hadhad, werd door het beheersinstituut in beslag genomen.

De 800 mannen, vrouwen en kinderen leven hier bijeen in een vuil en verroeste keten. Het is er vies en vol ongedierte. De weinige kleren zijn versleten, spullen om ze te herstellen zijn er niet. Enkele mannen en vrouwen verrichten handarbeid, de rest doet niets, al negen maanden lang. Gelukkig zijn de kinderen sinds enige maanden ondergebracht in aparte slaaploodsen. De ouderen leven, een kleine groep uitgezonderd, zodanig, dat men het haast een collectief concubinaat noemen kan.

Mannen en vrouwen slapen wel gescheiden, maar er is weinig controle. Tegen prostitutie in het kamp wordt te weinig opgetreden. 't Komt voor, dat meisjes van 15 jaar in verwachting zijn. Het behoeft geen verklaring, dat de kinderen hier opgroeien in een mentaliteit, die voor hun gehele leven funest kan zijn.

Enkele maanden geleden heeft de Nederlandse Vaticaan-missie getracht de kinderen naar een daartoe in te richten tehuis in Sittard over te brengen. Daar zou geheel en al voor hen gezorgd worden. Deze pogingen zijn op niets uitgelopen. Wel is onlangs in het kamp een schooltje geopend, zodat enig onderwijs kan worden gegeven.

Ook zijn hier ondergebracht ongeveer 120 Duitsers, die bij het begin van de oorlog op Curaçao gevangen genomen werden. Nadat zij dus zeven jaar geïnterneerd zijn geweest, werden zij naar Nederland overgebracht om ook over de grens gezet te worden.

Het meest wonderlijke is, dat enkele weken geleden 12 S.D.-ers in uniform in het kamp werden ondergebracht. Voor hen is niet alleen de kans om te ontsnappen zeer groot, maar zij hebben alle mogelijkheden om deze groep van verbitterden en rechtelozen op te hitsen en onder hen nazie-ideeën te propageren.

Het standpunt van de regering, om Duitsers na alles wat wij van onze Oosterburen ondervonden en ondergingen, als ongewenste landgenoten te beschouwen, delen wij, maar indien de Engelse bezettingsautoriteiten niet toestaan, dat deze Duitsers over de grens worden gezet, dan heeft het geen zin hen op te hopen in een kamp dat ons duizenden guldens per dag kost en waar zij moreel en maatschappelijk ten onder gaan.

Wij weten dat het probleem der in Nederland verblijvende Duitsers zeer groot is, maar dit neemt de verantwoordelijkheid der betreffende autoriteiten voor de genoemde toestanden niet weg.

(DE NIEUWE DAG)

Da Costa Gomez spreekt heden avond om 00.20 uur gmt. voor P.C.J.

SMOKKELHANDEL IN POSTZEGELS.

(Van onzen correspondent)

Een betrekkelijk onbeduidend geval van verboden ruilhandel heeft de fiscale recherche en den C.C.D. in de kop van Overijsel op het spoor gebracht van een internationale smokkelzaak.

F. P. te Meppel zond regelmatig brieven naar Amerika en hij ontving trouw uit Amerika pakjes terug. Een onderzoek wees uit, dat P. telkens kleine hoeveelheden postzegels naar een adres in Amerika zond en hij ontving er dan pakjes sigaretten voor terug. Het ging om een totaal aantal van meer dan 30.000 sigaretten, die in de zwarte handel verdwenen.

Deze ontdekking leidde tot de ontmaskering van een complot, dat geleid werd door den postzegelhandelaar Van O te Haarlem. Deze had een groot afzetgebied in Amerika, doch het was slechts mogelijk via België grotere zendingen postzegels naar Amerika te sturen.

Deze v. O. zond de paketten zegels naar verschillende smokkelaars hier te lande — o.a. naar den kellner H. M. te Steenwijk— wier taak het was de zegels naar Mechelen te smokkelen. Daarvoor werden dollars terug ontvangen, welke in ons land zwart werden verhandeld. In deze zaak vangen, welke in ons land zwart zijn twee smokkelaars uit Maastricht en een uit Heerlen betrokken. Wegens overtreding van het deviezenbesluit is tegen 6 personen proces-verbaal opgemaakt.

De Heer en Mevrouw
A. T. HAGENAAR - MARCHENA EN CLARITA
geven met vreugde kennis van de geboorte van hun zoon en broertje
Thomas Bernard
Curacao 10-5-'47 Joh. de Laetstr. 19

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE VEREENIGING
„ONZE VLOOT"
Afd. Curaçao.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering te houden op 13 Mei a.s. te 20 uur in de Club „TRIANON", Pietermaaiweg 15.

AGENDA:

1. Openingswoord door den Voorzitter.
2. Voorlezing notulen vorige ledenvergadering.
3. „ jaarverslag van den Secretaris.
4. „ financieel verslag van den Penningmeester.
5. Benoeming Kas-Commissie.
6. Verkiezing Bestuursleden en Voorzitter.
7. Rondvraag.
8. Sluiting.

N.B. De aandacht der leden wordt hierbij gevestigd op art. 8 sub 3b der Statuten, waarin o.a. is bepaald, dat de leden voor de Bestuursverkiezing candidaten kunnen stellen.

Elke candidaat moet door minstens 10 leden worden voorgedragen. Uiterlijk 8 dagen voor den datum van de Algemeene Vergadering dienen deze lijsten bij den Secretaris te worden ingeleverd.

Namens het Bestuur,
J. H. C. Hence,
Secretaris.

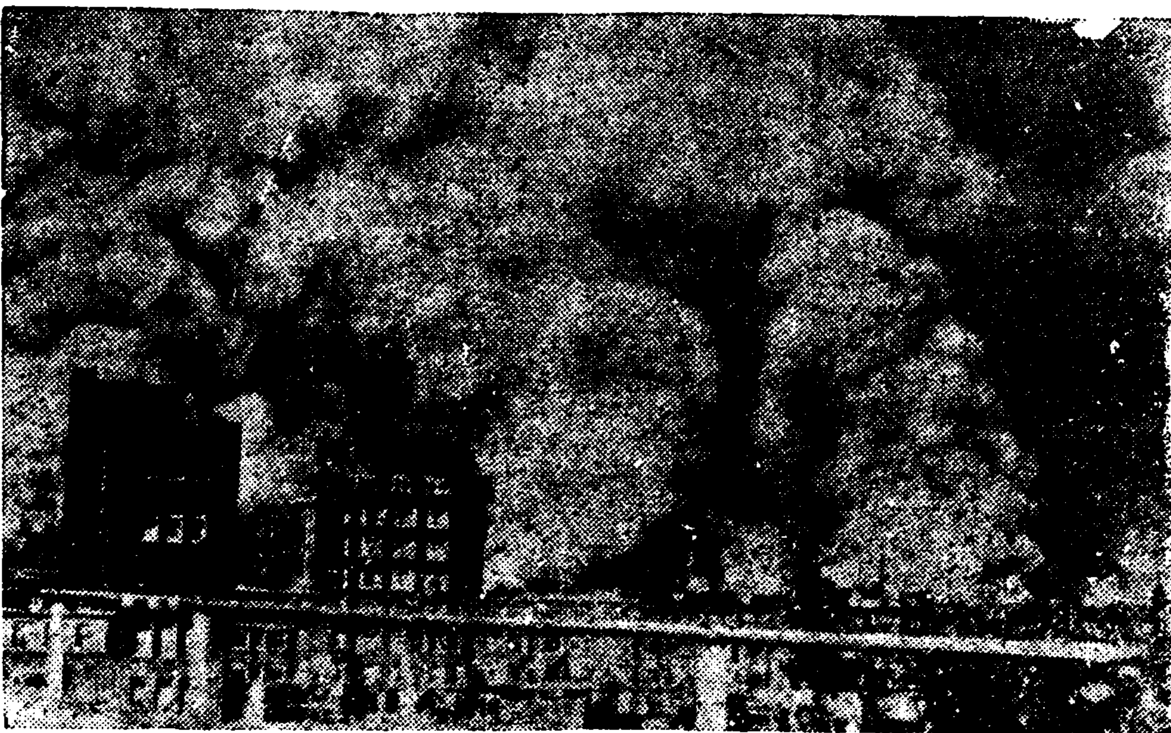
2—1

Alg. Sur. Ver. J. P. F.

Alg. vergadering op Maandag 26 Mei 1947 om 8.30 p.m. in het clubgebouw

1. Agenda Opening
2. Bestuursmededelingen
3. Wijziging huishoudelijk reglement
4. Toespraak Bosverschuur
5. Rondvraag. Sluiting

Het Bestuur.

10 MEI.

Algemeen Nederlandsch Verbond
(Groep Nederlandsche Antillen)
Koninklijke Nederlandsche Vereeniging „Onze Vloot"
Koninklijke Vereeniging „Oost en West"
brengen U
Woensdagavond 14 Mei 1947 in het THEATER ROXY om half negen
de sublieme film
„Twee Parels van Insulinde"
(de eilanden Sumatra en Bali)
geheel in de natuurlijke kleuren begeleid met passende muziek en toegelicht door
Mr. A. Mustinx uit Roermond.
Toegang vrij voor lid met dame
Niet leden 1.— per persoon
Geen toegang voor personen beneden 16 jaar.
Verzuimt niet deze zeer bijzondere voorstelling bij te wonen.
2-1

Rapport Frater Radulphus

Over het grondwaterprobleem

VERVOLG

Samenvattend kunnen de conclusies, waartoe de overgrote meerderheid der commissie gekozen is, als volgt worden omschreven:

1o. Dat het water, dat momenteel door 's Landswatervoorzieningsdienst als spoel- en drinkwater wordt gedistribueerd (in allen gevalle door een groot gedeelte der bevolking in de droge tijd als drinkwater gebruikt wordt) niet aan de minimum eisen aan goed drinkwater gesteld beantwoordt, integendeel een groot percentage aan metaalzouten bevat, die zo niet nadelig, de gezondheid der verbruikers zeer zeker niet ten goede komen.

Denkelijk is als gevolg daarvan het water hard en slecht van smaak. Tot staving van het voorgaande zij vermeld, dat na veelvuldig gebruik, niettegenstaande het herhaaldelijk omspoelen, een witte, harde, moeilijk oplosbare zelfstandigheid (ketelsteen?) in de drinkglazen wordt gevormd.

2o. Dat deze rijkdom aan zouten dient te worden toegeschreven aan het feit, dat er te veel water uit de grond wordt gepompt, waardoor weliswaar het aanwezige uit de oertijd achtergebleven zeezout (chloornatrium) wordt uitgeloogd en het water met de tijd minder zouthoudend wordt (indien door het te veel uitdiepen der putten geen zeewater wordt opgezogen) maar daarentegen meer en meer neiging gaat vertonen kalk en andere bestanddelen aan de steenlagen waartussen het vloeit te onttrekken, door oplossing zelfs tot verzadiging toe. In hoeverre deze zouten schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid laat de commissie in het midden.

3o. Dat het Curaçaose grondwaterpeil, sinds de tijd, dat door het Gouvernement en derden een begin is gemaakt met grondwaterwinning voor een distributiesysteem, onrustbarend gedaald is en nog steeds in dalende lijn verkeert in meer dan één valleisysteem, zowel in de omgeving der stad, als in meer verwijderde contreien van het tweede district.

4o. Dat dit onrustbarend dalen in de eerste plaats toegeschreven dient te worden aan het overmatig oppompen van het grondwater voor andere dan irrigatie doeleinden en in de tweede plaats vooral in de verder van de stad verwijderde plantages waar geen grondwaterwinning op grote schaal plaats vindt, door het niet geregeld schoonhouden, verwaarlozen of afbreken van de bestaande dammen in de verschillende afwateringsgebieden.

5o. Dat dit euvel, dat reeds zo ver gevorderd is, dat de nadelige gevolgen zich aan den buitenstaander openbaren, met de dag grotere afmetingen aanneemt en in de nabije toekomst funeste gevolgen voor het eiland en zijn bewoners dreigt te hebben.

6o. Dat het in het belang van de land-, tuin- en ooftbouw, maar niet minder in dat van volksnederzetting en behoud van natuurschoon, gebiedend is, niet alleen het grondwaterpeil tot zijn vorige stand terug te brengen, maar dat er met alle beschikbare middelen naar getracht dient te worden dit peil nog hoger op te voeren, liefst zo hoog mogelijk.

7o. Dat hoe eerder hoe liever gebroken dient te worden met het thans gevolgde systeem van waterwinning, zo mogelijk reeds dadelijk al is het geleidelijk, naar gelang de middelen daartoe zich laten vinden.

Op grond van deze conclusies, neemt de overgrote meerderheid der commissie de vrijheid Uwer Excellentie als volgt te adviseren:

1o. Reeds dadelijk te willen gelasten, dat er een onderzoek worde ingesteld naar de oorzaak, dat het op Curaçao gedistilleerde water niet vrij is van oliebestanddelen, ten minste door een onaangename oliesmaak niet als drinkwater kan worden gebruikt en naar de middelen om hierin verandering te brengen, hetzij door verplaatsing naar een andere plek aan de kust of door het dieper in zee brengen van de zuigleiding.

2o. Dadelijk, nadat de oorzaak van dit euvel is ontdekt en weggenomen, over te gaan alle inrichtingen voor distillatie in werking te stellen en het gehele jaar door in werking te houden, ongeacht jaartijde of regenval en slechts zoveel water uit de grond op te pompen, als noodzakelijk zal blijken ter aanvulling van een eventueel tekort.

3o. Zo spoedig doenlijk, liefst nog dit jaar als het mogelijk blijkt, te willen overgaan tot het doen bestellen van nog ten minste drie distilleerinrichtingen, zo mogelijk moderner en van grotere capaciteit dan de bestaande en die niet zo dikwijls gereinigd dienen te worden. Zo spoedig mogelijk na aankomst dienen ze in bedrijf te worden genomen.

4o. Naar gelang door toeneming der bevolking of door verschillend gebruik per capita meer water nodig is, door te gaan met het bestellen van verschillende inrichtingen tot een totaal van tien is bereikt die, mocht het nader voor te stellen systeem van waterwinning voldoen en voldoende drinkwater van de gewenste qualiteit en smaak leveren, als reserve moeten dienen in geval van nood en voor het leveren van de hoeveelheid, die toch steeds nodig zal blijken ter vermenging, wanneer in abnormale tijden geen voldoende oppervlakte water zal zijn en zakwater dient te worden aangesproken.

5o. Indien de verschillende kosten, aan de productie van goed drinkwater verbonden, een rem mocht blijken te zijn tot deze overschakeling, dan zou door een zuinig beheer (in 1944 werd slechts 66,5% op Aruba en 41,7% op Curaçao van het geleverde water betaald) en een eventuele prijsverhoging van een paar centen per ton, desnoods alleen door de grote verbruikers te betalen of alleen voor het verschillende verbruik boven de vastgestelde maxima, een gedeelte der verschillende kosten kunnen worden gedekt.

6o. Ten einde het dalende waterpeil te noodzaken zijn oude stand te hernemen, zal zo spoedig doenlijk moeten worden aangevangen met het afdammen van de verschillende waterlopen over het gehele eiland, waarbij het indertijd door ingenieur Fauel ontworpen plan goede diensten zou kunnen bewijzen, ofschoon de door hem geprojecteerde dammen niet zwaar genoeg zijn.

Verder zullen de overlaten los moeten staan van de eigenlijke damconstructie en het overtollige water een uitweg worden geboden door het uitsteken van een overloop in de harde grond van een der heuvels die het systeem omzomen.

Aangezien het departement van landbouw niet over voldoende zwaar materieel beschikt, zal het aanbeveling verdienen een aantal caterpillars C. No. 7 te bestellen, zoals bij de C.P.I.M. in gebruik. Er zou dan ook een reparatieploeg in dienst moeten worden genomen, om, evenals dat bij de C.P.I.M. geschiedt, de werktuigen 's nachts na volbrachte dagtaak te inspecteren, schoon te maken, te smeren en desnoods de nodige reparaties aan te verrichten, zodat de volgende morgen weer met volle kracht kan worden gewerkt.

Tegelijk met de damaanleg en in verband daarmede zullen cirkelsgewijs terrassen langs de heuvelhellingen moeten worden gemaakt. Deze terrassen dienen zo mogelijk te worden beplant met „tamarisken" en moeten zorgvuldig worden onderhouden om verdere erosie te voorkomen. Ook reboisatie zal ter hand moeten worden genomen.

7o. Op het complex Muizenberg en ook op de andere complexen, hiervoren genoemd, die daarvoor in aanmerking komen, zullen volgens het plan door de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij aan het Gouvernement ingediend bij brief van de 12e April 1941, Ing. G.S. 2339, door afdamming van het terrein kunstmatige meertjes moeten worden geschapen, waarvan het oppervlaktewater onder normale omstandigheden, en in de droge tijd het zakwater uit het daaraan grenzende lager gelegen terrein, voor de waterleiding moet worden gebruikt — zo nodig en voor zover wenselijk — vermengd met gedistilleerd water, ten einde eventuele resten van bijsmaak en hardheid weg te werken.

Aangezien men bij zulk werk dikwijls voor verrassingen komt te staan en het onmogelijk is van te voren met alle factoren rekening te houden, zou het aanbeveling verdienen hiervoor de diensten van een gevestigde Noordamerikaanse maatschappij, die reeds meer dan eens zulk soort werk aan de hand heeft gehad en tot volle tevredenheid uitgevoerd in de droge staten der Unie met een half woestijnklimaat of erger en minder regenval dan Curaçao, zoals Arizona en New Mexico, te engageren om een onderzoek in te stellen naar de uitvoerbaarheid ervan en tot hoever ook ondergrondse waterkeringen mogelijk en gewenst zijn, om het grondwaterpeil in de verschillende valleisystemen van het eiland boven zijn oude niveau te brengen. Aan dezelfde maatschappij of firma zal dan de uitvoering kunnen worden gegund, onder controle van de Departementen van Watervoorziening, Landbouw, Veeteelt en Visserij en van Openbare Werken.

8o. Wanneer het aanleggen der meertjes eenmaal tot stand zijn gekomen, zal bovendien gezorgd moeten worden voor een zo groot mogelijke bergingscapaciteit door middel van ijzeren tanks van ongeveer 22.000 ton inhoud, ten einde dadelijk een voldoende hoeveelheid water te kunnen oppompen, wanneer het meertje zijn hoogste stand zou hebben bereikt voordat de regentijd achter de rug is.

9o. Zodra het blijkt, dat de dienst volgens het voorgestelde systeem zonder haperen werkt en de distilleerinrichtingen in staat zijn een eventueel tekort in perioden van droogte aan te vullen, **dienen de nu in exploitatie zijnde terreinen, zonder uitzondering, terug te worden gegeven aan hun primaire bestemming tuin- en ooftbouw.**

10. Ter voorziening in de levering aan schepen in de haven, dient op elke werf de nodige leiding met hydrant te worden aangelegd.

ANTOON COOLEN.

Bij zijn vijftigsten verjaardag.

Antoon Coolen viert vandaag zijn 50sten verjaardag. Coolens werk en zijn ontwikkeling heb ik uitvoerig geschetst in een deeltje van de serie „Levende schrijvers" dat binnenkort bij D. A. Daamens Uitgevers Maatschappij te 's Gravenhage het licht zal zien. **Wat hem in wezen het diepst** beweegt ils de achtergrond van het dorpsgerucht als zielkundig verschijnsel. Men dient dit goed te verstaan. Het betekent niet, dat Coolen waarde hecht aan geroddel, doch hij zoekt naar de oorsprong der eigenaardige werkelijkheidsweergave of werkelijkheidsverminking der volksfantasie. Vaak is die weergave (of die verminking) zin-gevend ten opzichte van leven en lot. Coolen onderkent de geheimzinnige religiositeit der zingeving. Terwijl Brom het katholieke leven leert zien als consequente beleving ener geloofsleer, beeldt Coolen het katholieke leven uit als resultaat ener traditionele zingeving. Hierin kent hij geen polemiek. Hij treedt niet op als geloofsverdediger, slechts als uitbeelder van het katholieke volksleven. Zijn beeld is natuurgetrouw, eenvoudig, hartelijk en overtuigend. Van hem kan men zeggen, wat Gerard Brom eens van Stijn Streuvels zei, nl. dat hij de waarheid niet bewijst, doch laat zien. Zijn schrijverschap lijkt een natuurverschijnsel. Hij schrijft, zoals de beek klatert en de vogel zingt, schijnbaar vanzelf, in werkelijkheid gehoorzaam aan geheimzinnige wetten en behoeften. Coolen is een geliefd schrijver en terecht, want in zijn stijl is alles ingegeven door zuivere gemoedsbewegingen, die elk mens kent en die elk mens begrijpt. Hij schaamt er zich niet voor, te zijn voortgekomen uit de traditie van Hendrik Conscience, den goede volksverteller. Diens kunstenaarschap doorgrondt hij spontaan. Hij volgt het na met grote zelfstandigheid en verfijnde vaardigheid. Hierin bereikt hij een eigen meesterschap als verteller, knap en trouwhartig als geen tweede.

Het feit, dat Brom en Coolen op dezelfde dag verjaren, dringt onze aandacht naar beiden tegelijk als naar twee uitersten van de katholieke prozastijl in het hedendaagse Nederland. Dat twee zulke uitersten mogelijk zijn in dezelfde tijd en in het zelfde land mag men als winst waarderen. Het bewijst, hoezeer het katholieke leven zich losmaakt van de eenvormigheid, waartoe het in vroeger tijdperken gedwongen werd. Het vertoont nuancering, dit betekent: rijkdom. Is het katholieke publiek voldoende in staat om die rijkdom te aanvaarden en te waarderen? Buiten eigen kring worden wij om het bezit van zulke mannen vaak benijd.

Anton van Duinkerken.
„De Tijd".

1940 - 10 Mei - 1947

DAGORDER.

Op 10 Mei 1940 gaf Gouverneur Wouters de volgende dagorder uit:

„Nadat Duitsland zonder voorafgaande waarschuwing Nederland heeft aangevallen, verklaarde Nederland aan Duitsland de oorlog.

Als dit gebiedsdeel door den vijand mocht worden aangevallen, reken ik erop, dat het hier aanwezig personeel der Land en Zeemacht zijn plicht zal kennen, dat het zodanig tot den laatsten man en de laatste patroon zal vechten voor de verdediging van Koningin en Vaderland.

Moge Gods zegen op onze wapenen rusten.

Leve de Koningin; Leve het Vaderland.

10 Mei 1940.

De Gouverneur van Curaçao.
w.g. **Wouters.**

ZIJNE EXCELLENTIE GOUVERNEUR WOUTERS.

De Oorlog is gedaan

Wij lezen in het boek van den broer van wijlen Pater Wahlen, getiteld: „Ons laatste halfjaar oorlog":

Dinsdag, 3 April 1945.

„In Zevenaar-zelf was alles al vroeg in rep en roer.

Bij het Juvenaat staat een enorme tank, met glundere Canadezen er op, omstuwd door een joelende, oranje-bestrikte jeugd. Ze kunnen elkaar wel niet verstaan, doch het kleine grut vraagt alsmaar vlaggetjes, chocola en toffe, sigaretten en „souveniers", ja, wat niet al. En dat krijgt het. Volop.

Het is nog maar 9 uur in de morgen. Maar in het heerlijke, warme zonlicht steken reeds uit alle huizen onze geliefde vlaggen, hier en daar met Oranje aangevuld, de feeststemming naar buiten. Er zijn heel veel mensen op straat, vrolijk en soms uitgelaten. Zij roken ineens bijna allemaal „import". En, in groepjes bij elkaar, komen zij maar niet uitgepraat over wat zij dien gedenkwaardigen morgen zelf meegemaakt hebben. Al vroeg, „helemaal vóór dag en dauw". Die wonderlijke Bevrijding.

Zwermen, doodernstige jongenhui, waaronder schoolkinderen, velen in sporthemd en korte broek met een rood-wit-blauwe band om den arm, of een oranjelint, treden blijkbaar reeds op als dragers van het Militair Gezag.

Onder het oog van marechaussee en hulp-politie.

De M.G. heeft zich inmiddels, per proclamatie, tot de burgerij gewend, om zich als het wettig overheidsgezag den volke te doen kennen. Het heeft zijn hoofdkwartier in enkele kamers van het Juvenaat, boven. Er worden reeds verdachten, politieke delinquenten, opgehaald en in verzekerde bewaring gesteld.

Ondertussen worden er nog al meer proclamaties en verordeningen aangeplakt.

Ook in het Engels gesteld, vanwege de nieuwe bezettende overheid. En vanwege de militaire bevelhebbers, die nog het de facto gezag voorlopig, blijven uitoefenen. Zeker, we zijn niet zonder gezag.

Nog steeds rollen er maar eindeloze, bevlagde en met bloemen versierde tank-colonnes en gemotoriseerde eenheden de stad binnen. Onder veel stof, geratel en luide toejuichingen, uit de richting Didam. Maar — geweldige verkeer wordt gestremd bij het kruispunt aan de Grieksche-straat. Daar staat een reusachtige, maar glimlachende Canadese militaire politieman, die van orde houdt. Want — dat kruispunt werd vanavond rond 3 uur nog opgeblazen......

Men staat ontzet bij dat grote gat in de grond naar de omringende ruines te staren. Welke verschrikkelijke ravages rondom, op het drukste verkeers-centrum van de stad. Dat grote huis der freules Van Nispen (het „Huuske") één bouwval; het hotel „Hof van Berlin" in puin; die keurige, moderne bakkerswinkel van Van Swaay, het grote cafe van Jansen, „Albino" en nog andere panden — alles vernield.

Hoe is dat nu nog mogelijk geweest? Van die enkele, dronken, achtergebleven Vernichtungsmanschappen...... Het was velen toch bekend, dat er — reeds dagen van te voren — onder het kruispunt vijandelijke mijnen waren neergelegd. Die zijn dan in de nacht van Maandag op Dinsdag 3 April 1945 toch nog tot ontploffing gebracht. Door een handje vol soldaten...... Terwijl men in Zevenaar toen reeds met zekerheid wist, dat Canadezen al Didam en naburige gemeenten bezet hadden en elk ogenblik in Zevenaar konden zijn. Men wist, wáár de lont naar de mijnen gelegd was — wáár ze ontstoken zou moeten worden. Men wist bovenal, waar de enkele achtergebleven Duitsers, die hun luguber „vernietigingswerk" moesten uitvoeren (of — bestond er zelfs geen Duits bevel daartoe..?) verblijf hielden...... En toch......

En toch kon de explosie ongehinderd verwekt worden?

Wel een fantastisch zware prijs, die zekere omwonenden, maar die, ten slotte toch ook de gehele gemeente Zevenaar, dien laatste nacht — in de nacht der bevrijding — nog heeft moeten betalen, voor onze vrijheid en onafhankelijkheid.'"

EERSTE A.M.C.

Op 11 Mei 1940 stelde Gouverneur Wouters de functie van Algemeen Militair Commandant in. Als eerste A.M.C. benoemde hij per beschikking van 11 Mei 1940, den Kapitein Luitenant ter Zee J. Hoeke. Als A.M.C. heeft Overste Hoeke de eerste maatregelen getroffen teneinde Curaçao tegen een eventuele aanval der Duitsers te verdedigen.

10 Mei 1947

De Nederlandse Vereniging van ex-politieke gevangenen uit de bezettingstijd zal op 10 Mei as. wederom een grootse landelijke herdenking van alle gestorven kameraden houden op het Eregraf in Bloemendaal.

De herdenking zal worden gevolgd door een plechtige samenkomst in de Grote Kerk te Haarlem, waaraan verschillende bekende kunstenaars zullen medewerken. De deelneming staat open voor alle bona-fide ex-gevangenen, hun familieleden en de nagelaten betrekkingen.

Wordt de soldaat vergeten ?

WORDT SOLDAAT VERGETEN?

In ons oude leger van 1940 kreeg men wel eens de indruk, dat de persoonlijke belangen van den militair lang niet die belangstelling der betrokken autoriteiten hadden, welke deze verdienden. Wel kon men voor zaken- of studiebelangen uitstel of verlof krijgen, wel werd kostwinnersvergoeding toegekend of een toelage, waarmede men een plaatsvervanger in zijn bedrijf kon aanwijzen en stond de kapitein, de vader der compagnie, zijn soldaten ook wel met raad en daad bij, maar de problemen en moeilijkheden, welke de militairen, juist door het in-dienst-zijn ondervonden, waren dikwijls zovele en dermate ingewikkeld, dat het voor den compagniescommandant vrijwel ondoenlijk was, zich met al deze zaken bezig te houden, terwijl ook het ontbreken van een zekere sociale geaardheid zijn kundigheid als strateeg niet behoefde uit te sluiten.

De sociale dienst een bemiddelend orgaan.

Met de organisatie van ons nieuwe leger is dit allemaal anders geworden. Het feit, dat wij de oorlog zelf aan den lijve ondervonden, de vele na-oorlogse perikelen en het steeds meer doorbrekende sociale besef, hebben zeer zeker het hunne hiertoe bijgedragen.

Reeds bij de bevrijding van het Zuiden bestond er bij de Binnenlandse Strijdkrachten behoefte aan een orgaan, dat hen na het volbrengen van hun diensttijd in de burgermaatschappij zou helpen. Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard, die deze behoefte bemerkte, heeft daarom aan de staf van de B.S. een aparte sectie toegevoegd om de betrokkenen inderdaad de zekerheid te geven, dat er een organisatie bestond welke hen krachtdadige hulp zou verlenen en bemiddelend zou optreden tussen de B.S.-ers en de burgerlijke en militaire autoriteiten. Dit was de bekende Sectie IX, welke zich gestadig uitbreidde en over het gehele land in de districten der B.S. haar kantoren had.

Toen de B.S. werd opgeheven, had sectie IX reeds zoveel burgerrecht verkregen — er waren 19.300 personen aan werk geholpen, in 1000 gevallen werd bemiddeling verleend bij de nazorg voor nabestaanden van overleden B.S.-ers, enz. — dat men de noodzaak van een voortbestaan in een of andere vorm inzag, naast de reeds bestaande afdelingen van het Ministerie van Oorlog voor bijv. pensioenen, invalidenzorg, kostwinnersvergoeding, Recreatie en Algemene Ontwikkeling (R.A.O.) e.a. Besprekingen hierover werden gevoerd en als resultaat hiervan kwam bij Ministeriële Beschikking van 1 Maart 1946 de Sociale Dienst van het Ministerie van Oorlog tot stand.

Deze sociale dienst stelt zich tot doel, den militair in alle sociale moeilijkheden, zowel gedurende zijn diensttijd als bij demobilisatie en terugkeer in de burgermaatschappij bij te staan. Het is misschien niet overbodig hier de nadruk te leggen op het sociale aspect van deze dienst. Immers, het spreekt vanzelf, dat deze dienst zich moeilijk kan mengen in zaken van zuiver militaire aard. In deze gevallen moet de militair zich rechtstreeks tot zijn commandant wenden en dient hij dus de gebruikelijke hiërarchieke weg te volgen.

Steun aan het gezin.

Toch blijft er voor de Sociale Dienst genoeg terrein braak liggen om zijn activiteit te kunnen ontplooien. Wanneer een militair wordt opgeroepen, kunnen er thuis omstandigheden zijn, waardoor zijn gezin door zijn vertrek in een onmogelijke situatie zou geraken. Dan geeft de Sociale Dienst adviezen aan het Ministerie betreffende de verzoeken om vrijstelling, of tracht een voor den verzoeker redelijke oplossing te vinden. Het is natuurlijk niet zo, dat de Sociale Dienst een orgaan zou zijn, dat zoveel mogelijk tracht dienstplichtigen aan het leger te onttrekken! Maar het tracht wel hen, die in moeilijkheden dreigen te geraken, te helpen en de gevolgen ervan zoveel mogelijk te verzachten of weg te nemen.

Eenmaal in dienst kan de militair altijd op de steun van deze dienst rekenen en wordt zijn achtergebleven gezin, indien nodig, bijgestaan. Tal van moeilijkheden en problemen krijgt deze dienst op te lossen, waarvan nalatigheid in correspondentie, opvoedingsmoeilijkheden, achterstallige uitbetalingen, ontslag uit werkkring, huisvesting der achtergebleven gezinnen- en huwelijksproblemen wel de meest voorkomende zijn. Het probleem der huisvesting is door bemiddeling van de Sociale Dienst nu voor goed opgelost, daar de Minister van Binnenlandse Zaken den burgemeesters nadrukkelijk heeft verzocht, de gezinnen van militairen niet lastig te vallen met gedwongen verhuizing. De gezinsproblemen worden practisch allen in het gezin opgelost. De Sociale Dienst heeft hiervoor echter geen staf van sociale verzorgsters, maar werkt met tal van organisaties, zoals de Thuisfronten, de Bond Nederland — Indië, Nederland Overzee, het Nederlandse Rode Kruis, samen. De leiding van de Sociale Dienst stelt zich op het standpunt, dat juist de gezinsproblemen het beste kunnen worden opgelost door personen en sociale organisaties van een zelfde geestelijke richting als die van het gezin. De Sociale Dienst beschouwt zich in dit opzicht slechts als de bedding, waarlangs de talrijke moeilijkheden, welke om een oplossing vragen, samenvloeien. Daardoor kunnen deze moeilijkheden dan sneller in orde gebracht worden. Daarom ook werd een officier van de Sociale Dienst naar Nederlands-Indië gezonden en gedetacheerd bij de staf van den Adjudant-Generaal te Batavia. Deze vormt ten aanzien van de in Indië bestaande sociale moeilijkheden en wensen het contact met de dienst in Nederland.

Hulp bij demobilisatie.

Niet minder groot zijn de moeilijkheden, wanneer de militair na zijn volbrachte diensttijd wordt gedemobiliseerd en naar de burgermaatschappij kan terugkeren. Dan is er weer de Sociale Dienst, welke hem wil helpen.

Kleding, werk, vestigingsvergunning, achterstallige uitbetalingen, ziekte, invaliditeit, scholing of omscholing vormen allen even zo vele problemen en moeilijkheden. Reeds nu legt de Sociale Dienst contacten met de diverse maatschappelijke instellingen, officiële organen en grote werkgevers. Men moet in staat zijn, als straks de grote stoot van gedemobiliseerden komt, deze op te vangen. Daartoe zijn de districten der voormalige B.S. anders ingedeeld en komen nu overeen met de rayons der gewestelijke arbeidsbureaux. Met deze laatste instantie wordt zeer nauw samengewerkt en reeds is bewerkt, dat aan gedemobiliseerden bij het zoeken naar werk voorrang wordt verleend. Met de grote werkgevers wordt intussen onderhandeld over plaatsing in het bedrijf, arbeidsvoorwaarden en mogelijkheden tot scholing, her- of omscholing.

Nadrukkelijk zij hier nog gewezen op het feit, dat de Sociale Dienst zich in geen enkel opzicht tot iets verplicht. Dit betekent, dat hij wel al het mogelijke zal doen om den militair te helpen, maar dat hij niet in alle gevallen succes kan garanderen. Ook is het niet de bedoeling, dat de Sociale Dienst zich opdringt. Hij wacht slechts af totdat een beroep wordt gedaan om hulp en zal dan helpen zoveel in zijn vermogen ligt.

Bij het zoeken naar werk kan het voorkomen, dat de gedemobiliseerde militair nog niet of niet meer kan voldoen aan de daarvoor gestelde vakeisen. Dan bestaat er voor hem de gelegenheid te worden geplaatst in een van de Rijkswerkplaatsen voor vakopleiding, welke inrichtingen reeds op tal van plaatsen zijn gevestigd, o.a. in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Haarlem, Eindhoven, Breda, Maastricht, Deventer, Enschede, Rijssen, St. Oedenrode enz. Hiervoor ontvangt hij dan loondervingsvergoeding, welke varieert naar gelang van gemeenteklasse, leeftijd en sociale omstandigheden. Daarbij is nog voorzien in kinderbijslag, ziekenfondsverzekering, rentekaart, betaling bij ziekte en bij biezondere praestaties ook een praestatiebijslag. Eenzelfde regeling tracht men ook te bereiken met de ondernemingen, waar de oud-militair onder dezelfde voorwaarden zich dan zal kunnen bekwamen in een of ander beroep.

Diverse initiatieven.

Op het ogenblik zijn verschillende maatregelen in voorbereiding. Zo zal men bijv. trachten, een oorlogsvrijwilliger gelegenheid te geven, nog enige tijd in dienst te blijven om hem in staat te stellen naar een burgerbetrekking uit te zien. Verder zal men hem trachten te helpen, door hem een overbruggingswachtgeld uit te keren, door in speciale gevallen geld beschikbaar te stellen om enige tijd te kunnen studeren, door steun en crediet te verschaffen voor het vestigen van een eigen bedrijf enz. Bovendien zal binnenkort een onderzoek worden ingesteld naar de wensen, die ten aanzien van de toekomstige betrekkingen bestaan, om cursussen beschikbaar te stellen aan hen, die zich reeds tijdens de militaire dienst willen bekwamen.

Hieromtrent bestaat nauw contact tussen de Sociale Dienst en de R.A.O. Ook voor hen, die zich blijvend in Indië wensen te vestigen, wordt al het mogelijke gedaan. Voorbereidingen zijn hiervoor reeds getroffen en is er contact gelegd met de instanties, welke hierin een beslissing hebben te nemen.

Zoals is gezegd, kan de Sociale Dienst niet aan alle wensen tegemoet komen en is hij in dit opzicht eigenlijk meer een bemiddelende instantie. Eigen initiatief van den militair, intelligentie, werkkracht, biezondere qualiteiten, karakter en gedrag kunnen bij deze bemiddeling een grote rol spelen. Waar nodig zal de Sociale Dienst de hulp inroepen van de Dienst Selectie en Psychologie van de Koninklijke Landmacht om den betrokkene daardoor een richting aan te geven.

De soldaat wordt dus niet vergeten. Met energie en met open oog voor de vele moeilijkheden waakt de Sociale Dienst van het Ministerie van Oorlog voor de belangen van al onze militairen in velerlei opzichten. In, na en zelfs voor de diensttijd. Deze dienst is nog jong; hij bestond in Maart jl. een jaar.

Het is begrijpelijk, dat hier ook kinderziekten overwonnnen moeten worden, maar waar hulp nodig is, zal deze dienst graag helpen. Van groot belang zijn hierbij de 17 gewestelijke bureaux, welke over het gehele land zijn verspreid, waardoor zeer gemakkelijk contact kan worden opgenomen met de familiee religieuse en sociale instellingen, officiële instanties en het gewestelijke arbeidsbureau, waardoor ook de Sociale Dienst zich gemakkelijker een beeld kan vormen van de familie-omstandigheden en de sociaal-economische situatie ter plaatse. De ondervinding heeft reeds duidelijk geleerd, dat juist door deze wijze van organisatie en samenwerking vele initiatieven tot stand kunnen komen.

En tot slot, moge deze Sociale Dienst, zoals ook de Hoge Promotor het zag en bedoelde, vruchtbaar werken om het militaire en het burgerlijke leven nader tot elkander te brengen, opdat zij niet, zoals dat vroeger was, parallel naast elkander zouden blijven voortleven, maar samengroeien tot een geheel: het Nederlandse Volk.

(Commentaar)